

STANOVISKO K POJMU ÚŘEDNÍ RAZÍTKO

Dotaz:

Co se rozumí pojmem úřední razítko?

Odpověď:

Odbor všeobecné správy zastává názor, že pod pojmem úřední razítko je třeba rozumět razítko definované v § 6 odst. 1 zákona č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o užívání státních symbolů“). **Pojem úřední razítko definovaný v posledně citovaném zákonném ustanovení není pouhou legislativní zkratkou, ale zákonem definovaným pojmem, který platí pro celý právní řád.**

Důvody, které nás vedou k závěru o nutnosti vnímat pojem „úřední razítko“ jednotně pro celý právní řád, jsou tyto:

Ustanovení § 6 odst. 1 zákona o užívání státních symbolů stanoví, že: „*Razítko, na němž je vyznačen malý státní znak, je kulatého tvaru o průměru 20 mm, 25 mm nebo 36 mm; malý státní znak je vyobrazen uvnitř kruhu, na jehož obvodu je označení oprávněné osoby, popřípadě i označení její organizační součásti a sídla (dále jen "úřední razítko"). Používá-li oprávněná osoba více úředních razítek, musí tato razítka obsahovat i pořadová čísla. Otisk úředního razítka je jednobarevný.*“. Odstavec 2 téhož paragrafu pak uvádí, že úřední razítko nesmí obsahovat velký státní znak.

Je nesporné, že se vymezení pojmu úřední razítko může na první pohled jevit jako legislativní zkratka, a to z důvodu použití slov „(dále jen „úřední razítko“)“, které by z čistě formálního/legislativně-technického hlediska pro takový závěr svědčilo. Domníváme se však, že takový výklad je nesprávný.

V první řadě je nutno zdůraznit, že pokud by se jednalo skutečně jen o legislativní zkratku, pak by šlo o zkratku naprosto samoučelnou. V zákoně o užívání státních symbolů je totiž s pojmem úřední razítko pracováno pouze a právě v ustanovení § 6. Nikde jinde v tomto zákoně pojem úřední razítko použit není. Nelze přitom racionálně předpokládat, že si zákonodárce vymezil nějaký pojem, aniž by potom měl v úmyslu jej jakkoli užívat. Navíc je třeba upozornit, že zde nejde o prosté vymezení pojmu, ale o přesný popis parametrů razítka (tvar, rozměry, malý státní znak atd.), které je považováno za úřední. Je pravda, že z hlediska legislativní techniky je namísto zavádět legislativní zkratku i v případě, že je dále v textu právního předpisu použita i jen v tom samém ustanovení, je-li to vhodné z hlediska přehlednosti a srozumitelnosti textu. To ovšem, podle našeho názoru, není případ rozebíraného ustanovení. Samozřejmě, že zavedení pojmu úřední razítko mělo nepochybně i ten efekt, že tento pojem nebylo nutno dále v § 6 znovu vymezovat, nicméně jeho

primárním důvodem podle nás stále zůstává vymezení daného pojmu pro celý právní řád.

S pojmem úřední razítko pracuje celá řada platných právních předpisů, jakož i velké množství judikatury, přičemž tento pojem v citovaných dokumentech není nijak definován a zjevně (jak ukazuje aplikační praxe) vychází z definice vymezené právě v § 6 zákona o užívání státních symbolů. Pro příklad uveďme předpisy práva volebního¹, matriční², notářský řád³, občanský soudní řád⁴, vyhlášku upravující postup soudů⁵, stavební zákon⁶ a mnohé další. Pro úplnost je vhodné dodat, že některé právní předpisy hovoří o „úředním razítku s malým státním znakem“ a odkazují na zákon o užívání státních symbolů⁷, případně hovoří o úředním razítku s malým státním znakem bez odkazu na zákon o užívání státních symbolů⁸ a bez toho, že by nějak definovaly jeho parametry. Tyto předpisy jsou však v menšině vzhledem k celkovému počtu právních předpisů pracujících s pojmem úřední razítko.

Bez zajímavosti není ani to, že ani ve vymezení trestného činu nedovolené výroby a držení pečetidla státní pečeti a úředního razítka (§ 349 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) není pojem úřední razítko přesně definován. V označení trestného činu se hovoří o úředním razítku bez dalšího, ve vymezení skutkové podstaty pak o razítku orgánu veřejné moci s vyobrazením státního znaku. Bližší specifikace úředního razítka, jakož i odkaz na § 6 zákona o užívání státních symbolů zde chybí. Pokud bychom akceptovali názor, že vymezení pojmu úřední razítko zavedené v § 6 odst. 1 pro tyto případy neplatí, pak se dostaneme do velmi problematické situace, když nebude zřejmé, jaké razítko (jakých parametrů) tedy má být v situacích předvídaných těmito zvláštními zákony užito. Problematický by byl i postih trestného činu podle § 349 trestního zákoníku, neboť by nebylo zřejmé, jaké razítko vlastně nemá být drženo či vyráběno.

Podotýkáme též, že i dostupná judikatura pracuje s pojmem úřední razítko, aniž by jakkoli zpochybňovala, že vymezení pojmu úřední razítko platí i pro jiné právní předpisy než jen pro zákon o užívání státních symbolů.

¹ Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zejména vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů - § 50g odst. 1 písm. g).

⁵ Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) - § 120 odst. 5.

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hlavním městě Praze“).

⁸ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o krajích“).

Za důležitý považujeme při výkladu pojmu úřední razítko i názor vyjádřený například v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2012 čj. 4 As 44/2012 – 29. Podle něj: „*Z principu právní jistoty a bezrozpornosti právního řádu se odvozuje požadavek jednotného výkladu stejných právních pojmů uplatněných v různých právních normách.*“ K tomuto závěru přitom Nejvyšší správní soud dospěl i v případě, kdy šlo o pojem vymezený pouze „pro účely tohoto zákona“. Tím spíše pak jeho názor platí v případě, kdy takové omezení jen na konkrétní zákon v § 6 zákona o užívání státních symbolů dáno není.

Jednotný výklad pojmu úřední razítko je tak výkladem plně respektujícím rozsáhlou judikaturu vrcholných soudních institucí, která zdůrazňuje požadavek jednotného výkladu pojmů napříč právními předpisy⁹.

Vydáno:

červen 2015 (vychází ze stanoviska čj. MV-95030-2/VS-2015)

schválil JUDr. Václav Henych, ředitel odboru

⁹ Např. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 10. 2005, č.j. 2 Afs 81/2004- 54, rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2012, č.j. 4 As 44/2012 – 29.